

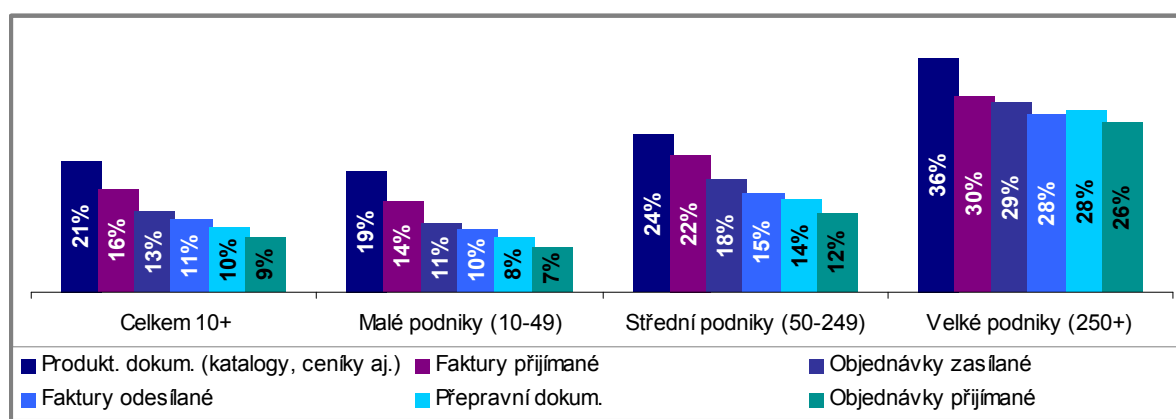
10. Elektronická výměna dat mezi podniky a ostatními organizacemi

Elektronickou výměnou dat¹ mezi dvěma a více podniky (organizacemi) se rozumí přenos **strukturovaných zpráv** (např. objednávek, faktur, platebních příkazů, katalogových listů zboží, apod.) mezi dvěma **počítačovými aplikacemi** uskutečněný **přes internet nebo jiné počítačové sítě** a realizovaný v předem **dohodnutém formátu** datových zpráv založených na standardech umožňujících jejich **automatizované zpracování** jako je např. XML, EDIFACT aj., tj. bez použití manuálního zápisu, přepisu či opisu zprávy. V systémech elektronické výměny dat si počítačové aplikace nebo informační systémy předávají data, obchodní dokumenty či informace buď **automatizovaně**, nebo s **minimem lidského zásahu**.

Údaje za leden 2009 a podniky s 10 a více zaměstnanci:

- Elektronickou výměnu dat **k přenosu zpráv do nebo z podniku** používala v lednu v České republice třetina podniků (32 %). V EU27 to bylo ve stejném období 39 % podniků, přičemž nejvíce byl tento typ výměny dat využíván podniky v Nizozemsku (77 %).
- Zasílání platebních instrukcí finančním institucím** provádělo 26 % podniků (31 % v EU27). Tento typ elektronické výměny dat byl tak v ČR nejméně využívaný.
- Zasílání dat do/z institucí veřejné správy** (elektronické statistické výkaznictví, celní řízení aj.) provádělo 14 % podniků (o 1 procentní bod více než loni). Podíl velkých podniků, které tuto možnost využívaly (49 %), byl o 40 procentních bodů vyšší než u podniků malých. Průměr EU27 dosahoval ve stejném období 30 %.
- Elektronickou výměnu dat s ostatními podniky** používalo 26 % podniků. Nejčastěji tento způsob výměny dat používaly velké podniky v odvětví: „Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel“ (89 %). Průměr EU27 činil 34 %, nejvíce byl tento způsob používán v Nizozemí (56 %).
- Pětina podniků používala elektronickou výměnu dat za účelem zasílání/přijímání **produktové dokumentace** jako katalogy, ceníky atp., k zasílání/přijímání **přepravních dokumentů** ji využívalo 10 % podniků, k **zasílání objednávek** dodavatelům 13 % podniků a k **přijímání objednávek** pak 9 % podniků.
- Elektronické faktury** podniky na rozdíl od objednávek více přijímaly (16 %), než zasílaly (11 %).
- Standards založené na XML** (např. ebXML, UBL) používalo pro elektronickou výměnu dat 15 % podniků (47 % z podniků provádějících elektronickou výměnu dat). **EDIFACT a jemu podobné standardy** (např. EANCON, ANSI X12) použilo 5 % podniků (17 % z podniků provádějících elektronickou výměnu dat). Tyto standardy byly rozšířené zejména v odvětví: „Peněžnictví a pojišťovnictví“ (16 %). **Jiné** než výše zmíněné **standardy** používalo 17 % podniků (55 % z podniků provádějících elektronickou výměnu dat).

Graf 10.1: Podniky* používající elektronickou výměnu dat mezi podniky podle druhu zasílaných nebo přijímaných dokumentů, leden 2009

*podíl na celkovém počtu podniků ve sledované velikostní skupině

Zdroj: Šetření o využívání ICT v podnikatelském sektoru (ICT 5-01), ČSÚ 2009

¹ Systém elektronické výměny dat se používá nejčastěji pro elektronické obchodování (viz. kapitoly 7 a 8), elektronický platební styk v rámci elektronického bankovníctví (kapitola 2), ale i pro elektronické statistické výkaznictví nebo celní řízení (kapitola 6).

Tab. 10: Používání elektronické výměny dat mezi podniky v ČR, leden 2009

	Počet podniků celkem (1)	Podniky používající elektronickou výměnu dat k přenosu zpráv s jinými podniky										
		celkem	dle druhu zasílaných nebo přijímaných dokumentů							dle použitého formátu		
			objednávky		faktury		prod. dok. (katal., ceníky,)	přepravní dokum.	XML	EDI-FACT	Jiný	
			zasílání	přijímání	odesílání	přijímání						
procento z celkového počtu podniků (2)												
Podniky celkem (10+)	41 899	31,6	12,7	8,6	11,3	16,1	20,6	10,2	15,0	5,4	17,4	
Velikost podniku												
10–49 zaměstnanců	33 075	26,8	10,8	6,9	9,6	14,2	19,0	8,4	12,6	3,6	14,6	
50–249 zaměstnanců	7 248	45,7	17,6	12,4	15,5	21,5	24,5	14,5	21,7	9,2	26,3	
250 a více zaměstnanců	1 575	68,5	29,5	26,4	27,7	30,4	36,5	28,3	35,0	26,3	34,9	
Sledované odvětví (NACE CZ)												
Zpracovatelský průmysl - C (10-33)	13 627	30,4	11,7	8,9	10,8	14,9	18,8	11,1	13,5	6,1	17,1	
Výroba a rozvod vody, energie - D, E (35-39) ³	940	30,8	13,3	3,7	8,1	13,9	20,0	6,3	16,4	5,1	17,2	
Stavebnictví - F (41-43)	5 790	23,7	8,9	4,0	7,7	12,4	16,5	6,0	11,4	2,0	11,7	
Obchod; opravy motorových vozidel - G (45-47)	9 325	35,7	17,5	11,5	14,2	20,0	25,8	14,3	16,6	7,2	18,9	
Doprava a skladování - H (49-53)	2 474	34,3	12,9	12,2	9,9	14,3	20,7	14,7	18,1	6,8	19,0	
Ubytování, stravování a pohostinství - I (55-56)	2 545	23,4	6,2	6,7	8,2	11,2	18,4	4,1	9,1	2,5	15,5	
Informační a komunikační činnosti - J (58-63)	1 267	52,4	26,3	17,4	25,9	32,4	33,3	18,2	32,4	6,8	28,9	
Peněžnictví a pojišťovnictví - K (64-66)	328	75,8	38,3	30,8	22,6	37,2	36,3	12,4	45,6	15,7	44,6	
Činnosti v oblasti nemovitostí - L (68)	899	29,2	5,7	3,1	6,0	12,4	13,4	4,4	13,2	3,4	18,4	
Profesní, vědecké a technické činnosti - M (69-75)	2 551	37,7	12,9	3,6	11,2	18,1	20,7	6,5	18,4	5,5	20,8	
Administrativní a podpůrné činnosti - N (77-82)	2 153	24,0	6,8	5,8	10,7	12,1	16,3	3,8	11,9	3,5	13,3	

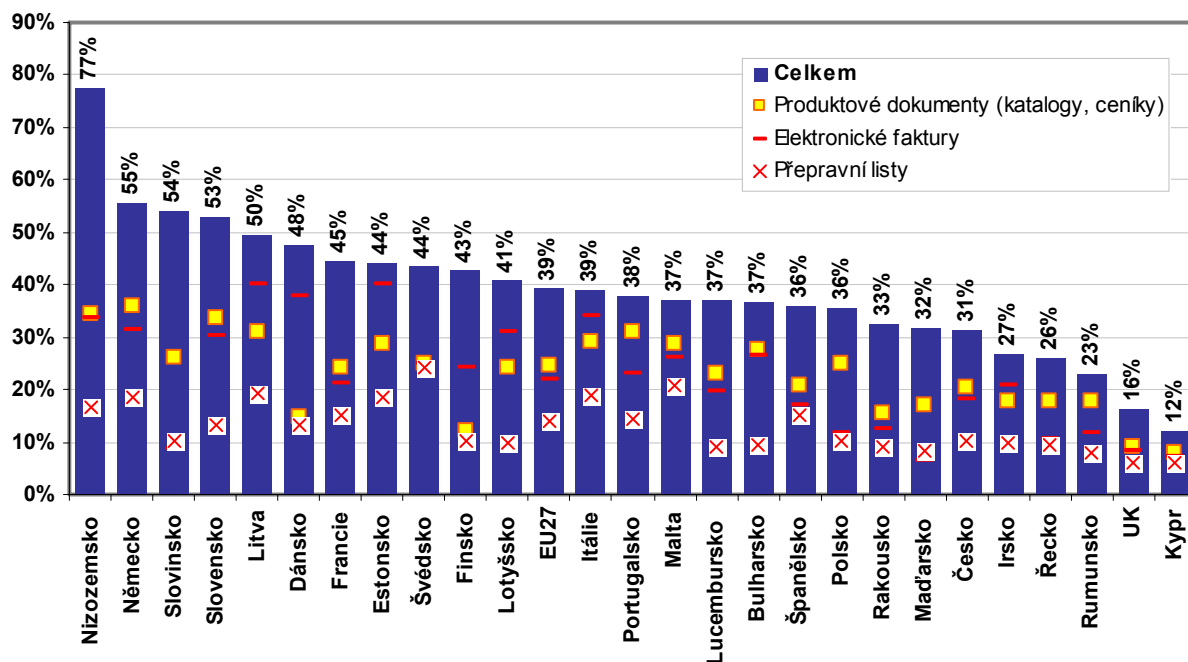
1) Jde o dopočtený počet podniků na celkovou populaci podniků v sledované odvětvové a velikostní skupině

2) Procento z celkového počtu podniků v dané velikostní a odvětvové skupině

3) Výroba a rozvod vody, elektřiny, plynu, tepla a činnosti související s odpady

Zdroj: Šetření o využívání ICT v podnikatelském sektoru (ICT 5-01), ČSÚ 2009

Graf 10.2: Podniky používající elektronickou výměnu dat mezi podniky podle vybraného druhu zasílaných nebo přijímaných dokumentů v jednotlivých zemích EU*, leden 2009

*podíl na celkovém počtu podniků s 10 a více zaměstnanci v dané zemi EU

Zdroj: Eurostat, prosinec 2009